

GUILLEM DE BERGUEDA

Trobador català, va naixer en el 1138, noble i senyor de Berga. Primogènit de Guillem, vescomte de Berguedà, heretà la vasta senyoria del seu pare, que el feia propietari de castells i d'extenses possessions al Berguedà i al Vallès. Assassinà a traïció un dels més importants magnats de Catalunya, el vescomte Ramon Folc de Cardona, fet que provocà una guerra feudal. Passà, a conseqüència d'aquest fet, després del 1138, més enllà del Pirineu, on establí relació amb Bertran de Born i Ricard Cor de Lleó, aleshores duc d'Aquitània. Prengué part en l'entrevista entre el príncep anglès i el rei Alfons I per tal d'anar contra el duc de Tolosa, lloc on, segons es creu, va compondre la poesia de l'«Arondeta».

Les seues rivalitats amb el rei continuaren i es posà al costat d'Alfons VIII de Castella. De la seva producció ens han pervingut vint-i-vuit poesies, dos debats poètics i un altre en vers. No és possible d'agrupar la seva poesia en un cicle de cançons de lloança determinada com la major part de poesia trobadoresca, sinó que es pot establir una classificació d'acord amb l'amor o d'acord amb l'odi que tingué per Pere de Berga, Ponç i Hug de Mataplana, el bisbe d'Urgell, Ramon Folc, senyor de Cardona. Les poesies conservades poden ésser dividides en les del cicle contra Pere de Berga, que consta de tres poesies i que es pot situar entre 1170 i 1175. Quatre contra el bisbe d'Urgell, les del cicle contra Ponç de Mataplana, germà d'Hug, que és objecte de les cançons més lleugeres, com la coneguda *Chansoneta leu e plana*. Cal remarcar, entre la seva obra, *El plany per Ponç de Mataplana*, que morí lluitant contra els sarraïns entre 1180 i 1185.

En el repertori de poesies d'aquest autor no és absent la poesia amorosa, i la seva cultura literària, a més de conèixer la producció d'altres trobadors, fa referència a cançons de gesta i romanços francesos i provençals. De les cançons amoroses han estat conservades *Quan vei lo temps camajar e refrézir*, la més famosa, que durant l'edat mitjana ha pervingut copiada en tretze cançoners, la canço *Mais volgra cantar a plezer*, *Lai on hom meiheur'è reve* i *Arondeta de ton cantar m'azir* (1185). Demostra que l'estil dels seus sirventesos és la fórmula de màxima eficàcia per a la seva tècnica denigratòria. La seva poesia, d'estil senzill, popularesc i fàcil, és l'arma difusora dels seus odis i la justificació del seu comportament. Va morir en el any 1196.

POEMA.

Marqués, qui de vos es fia,

ni té amor, ni companyia;

li cal guardar-se de vós allí on vagí:

que hi vingui de clar dia,

però de nit de cap manera.

¡ai, Marqués, Marqués, Marqués,

sou farcit i ple d'engany!

Aquest poema es un sirventés, es a dir, es tracta de una poesia moralitzadora d'atac personal com es en aquest cas o que també pot ser de propaganda ideològica.

En aquest cas l'autor esta referint-se a un marqués del qual, no et pots fiar porque si ho fas, et quedarás sense amor, companyia, ect. i intenta advertir porque la gent no s'acoste a ell, sino que si el veu que s'allunya tot el que puga porque sino acabarà perjudicat. A més li esta dient que es una persona mentirosa ja que esta plena

d'engany i que es farcit.

Aquest text es típic de la época de la poesia trobadoresca, l'amor cortés, ect. porque en aquest temps quan algú volia criticar a una persona, ho feia mitjançant els poemes que després es lligien porque tot el mon ho pugera saber, no es com ara que la gent en conte de dir-ho es plaeja enseguida, en aquesta época es criticaven utilitzan com a mitj la poesia.

Les persones que tenien opcions a ser més criticades en aquesta época podien ser entre altres, els llausengers; gent que es dedicava a dir-li al seu senyor qui era el trobador de la seua dama, la qual cosa es suposa que no deuría afectar-li porque si la seua dama tenía un trobador era porque era bella i bona i ell es tenía que sentir orgullós d'aixó, sino se li consideraba descortés, pero hi havia alguns senyors que no podien fer-se a la idea i acabaven inclus matant als trobadors.

En resum, aquest text té el proposit de fer saber a la gent que ho puga llegir que eixe Marqués, es una mala persona i que no se pot fiar d'ell per a res, així que si el veus tens que fer-li el menor cas posible.